

41K 18.215

DR. IVAN LAH

PESEM O KOVAČU
TOMAŽU

V spomin (28. X. 37).

Življenje včasih je kot pravljica:
Nekoč je živel grajski kočijaž,
imel je sinka, bodrega, veselega,
ime mu po domače je biló Tomaž.

Kaj bo s teboj, ti sinko moj?
Bila je dobra mati vsa v skrbeh.
A sinko nič! To je mladost!
Veselje, vrisk in jok in smeh.

»Pa šel bi za kovača!« In je šel.
Koval železo, kladivo vihtel . . .
»Saj delo je prijetno,« je dejal,
»morda pa kdaj še mojster bom postal.«

Pa prišel mimo tam učitelj je nekoč:
»E, škoda te je, dečko, hajd z menoj,
ti boš učitelj! Lahko boš gospod!
Ne boš trpel za kruh kot oče tvoj.«

In šel je v šolo. In potem učiti
na kmete šel je mladi selski rod.
In zdelo se je — o moj Bog, kaj vse
se ne zgodi! — da bo zares gospod.

Pa ne, da drugi njemu služijo!
O ne! On hotel je služiti vsem,
ki željni bili so resnice in pravic,
ki Bog enako jih dodelil je ljudem.

Odšel v visoke šole je Tomaž
in pisal pismo materi domov:
»Jaz pojdem v svet. Oh, dolga bo ta pot,
podeli mi svoj sveti blagoslov!«

*In šel je v svet, a v srcu mati, dom . . .
»O domovina! Tebi daroval bi rad
vse, kar prinesel iz sveta s seboj,
in kar imam, glej, neizmerno sem bogat!«*

*Tako delil je domovini dar na dar,
mladini v zmotah kazal pravo pot:
»Ne veruj laži, vari se prevar,
resnico išči, brani jo povesod!«*

*Življenje včasih res je pravljica,
a vedno ne, je tudi trud in boj.
In v boj za pravdo šel je naš Tomaž.
Boril se je za bedni, vredni narod svoj.*

*»A kdo je tam, ki šel z menoj bi rad?
Mladina z juga? Z roko v roki brat!
Pozdravljeni! Razbijmo stari svet laži!
In hajd v razore novo sev sejat!«*

*In vsi so šli. Pa je nastal vihar,
ki hujšega še ni doživel svet . . .
In klical je Tomaž: »Naprej, kdor je
bojevnik naš!
Sedaj je čas, da pade laž, sedaj ali nikdar!«*

*In zrušil se je v razvalinah svet,
in vstal iz njih je premlajen junak,
in drugi, tretji: »Hej kovač — Tomaž!
Resnica zmagala je z nami boj težak.*

*Ti vladaj nam!« — In slavnostno
zapeli so zvonovi s Hradčanov,
na prestol kraljev čeških stopal je
Tomaž, ki ga rodil je skromni kmečki krov.*

*In zdaj odplaval v večnotajni svet
je vseobjemajoči, svetli duh njegov —
in zro za njim, svojim voditeljem —
osvoboditeljem oči vseh hčer, sinov.*

*Življenje res je kakor pravljica —
ko plava v slavi narodni junak,
toda mladino je učil Tomaž:
»Le delo, boj nas vodita do zmag!«*

*In mnogi šli so z njim na isto pot
iskat resnice, za pravice se borit
in za svobodo vsem zatiranim! ...
Borili so se, padali ... Daruj jim sveti
mir, Gospod!
Krog čel jim venec zmage je ovit
in vsem in Njemu: Slava njim!*

18. 215/1

N 29. 2. 1955/2140

Šebinger